

Boekbespreking.

tafel liggend, „de lange grijze baard stroomend over het witte tafelkleed” — het is een theatraliteit, die er waarlijk heelemaal niet doorkan, en als slot van den roman de oorzaak van een ontstemming bij den lezer, fnuikend voor zijn waardeering van het gansche boek. Het is jammer, zeer jammer!

Het best misschien — ik weet niet of mevr. v. Bruggen de opmerking sterk apprecieeren zal en of die dan ook eigenlijk wel pleit voor haar kansen als romanschrijfster — het best misschien lijkt zij mij daar waar, zooals bij de beschrijving van het familieleven en de feestjes in het gezin van Jozefs meisje en in dat van zijn oom te Amsterdam — een humoristische toon in haar werk ontstaat, een toon die herinnert aan de schrijfwijze harer „naaischooltjesschetsen” in dit maandschrift. Zij is dan wat ruw, maar amusant, eigenlijk nog meer sarcastisch dan humoristisch; haar toon heeft dan dikwijls iets bijtends, iets hatends of minachtends, te subjectief eigenlijk ook al voor iemand die groote romans wil schrijven. Maar zij is dan toch in de eerste plaats levendig en overtuigend en er is een gang in deze haar sarcastische episodetjes, die ons het bewijs is dat zij daarmee aan een natuurlijke neiging voldoet. Het zij mij vergund deze aankondiging met een kort citaat uit zulk een stukje te besluiten, citaat waarin 't tevens nog eens duidelijk blijken moge, wat er eigenlijk is van mevr. van Bruggen's stijl, dien schijnbaar aarzelloos beslisten, koel-kordaten, toch wel vaak fijn preciseerenden stijl van haar, intelligent in de eerste, ietwat „explicieerend” in de tweede, gevoelig beeldend... eerst in de derde plaats.

Jozef komt op een avond bij zijn meisje: (bl. 207). „Hij liep nu den bakkerswinkel binnen waar 't vol was van klanten. Op de toonbank stonden de vettig-zwarte bakplaten vol glimmende, platte koeken, taarten en kleurig kleingoed. De bedrijvige knechts taptten gijntjes, wogen en telden, de klanten, meest huismoeders met sjaals om en kleine tulle mutsjes op, praatten met mekaar, omslachtig, met veel glimlachjes, zonder haast, prettig in de zoetheidslucht

onder de heldere lamp. Jozef wong zich door de smalle ruimte tusschen hen heen en kwam door glazen deur de achterkamer binnen. Rebecca zat er aan tafel met haar moeder en een jonger broertje, knap donkerblond kereltje, dat huiswerk maakte. David luierde in een hoek en las in z'n hemdsmouwen de krant. Ze keken op bij Jozefs binnenkomen en allemaal vonden ze, dat hij bijzonder vroeg was.

„k Heb ook wat bijzonders”, zei Jozef, opgewekt, „een invitatie voor een Poeriem partij bij Oom Manuel”. Hij reikte Rebecca 't briefje van Leon.

't Meisje glunderde, terwijl ze 't las, en Jozef, arm om haar schouders, hoofd tegen 't hare, stond bij haar en las mee.

„Nou, hoe vin-je 't? Fijn, wat?”

„k Trek me beige japon aan”, bedisselde 't meisje, heelemaal erin, een hooge kleur ineens op de wangen.

„Ze trekt d'r beige aan”, bromde David uit zijn hoek met een vette keelstem. Hij schoot in z'n jasje en liep naar de deur.

„Mot je 'r weer uit?” bitste z'n moeder, en tegen Jozef deed ze haar beklag, dat David avond aan avond 't huis uit sjouwde en met meiden van de straat z'n geld ver deed... z'n geld en mèer dan z'n geld... Jozef begreep haar toch wel? Verveeld stond David bij de deur te darren om weg te komen. Al dat geklèt van moeder. Zoenen, vrijen, hossen met meiden in café's, in de Pan en op straat, dat was nou zijn plezier. Ieder had 't zijne, vader om te slapen en den godsgeslagen dag te „laajenen”, moeder om lekker te eten en te roddelen, Rebecca om met mooie japonnen te loopen en te kletsen met Jozef, Jozef en nog eris Jozef... en dat was nou zijn plezier. Wat kletste moeder dan. Hij wist wel, dat Jozef degelijker en fatsoendelijker óók, voor zijn part, en al wat je maar wou meer was dan hij. Tot degelijk verkeer en trouwen kan je allen dag nog komen.”

Men zal wel willen toegeven, dat dit een levendige en typeerende schets is; met korte maar forsche halen werd het gezinnetje er in neergezet.

H. R.